

**R. P. Francisci Svarez Granatensis, E Societate Iesv
Doctoris Theologi; Et In Conimbricensi Academia
Sacrarvm Litterarvm Olim Primarii Professoris Emeriti De
Divina Gratia Pars ...**

Continens Prolegomena sex, & duos priores libros De Necessitate Divinæ
Gratiæ Ad Honesta Opera

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, 1620

Capvt XIX. Falsò gloriatur Pelagius ipsius dogma, posse non peccari per
humanum laborem fuisse approbatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94086](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94086)

CAPVT XVIII.

Epistola Augustini ad Pelagium cum illius declaratione.

^{Cap. 26.} **E**T ego quidem in epistola mea, quam protulit, nō solum ab eius laudibus temperavi, sed etiam, quantum potui, sine eius commotione quæstionis de Dei gratia recte sapere admonui. Dixi enim ^{† Aliās vilius.} quippe in salutatione Dominum, quod epistolari more etiam non Christianis quibusdam scribere solemus, neque id mendaciter quoniam omnibus ad salutem, quæ in Christo est, consequendam, debemus quodammodo liberam seruitutem. Dixi, dilectissimum & nunc dico, & si iratus ^{† Aliās vilius.} fuerit, adhuc dicam, quoniam, nisi erga eum dilectionem tenuero, illo irascente ipse mihi magis nocebo. Dixi desideratissimum, quoniā valde cupiebam cum præsentē aliquid colloqui, iam enim audiebam, contra gratiam, qua iustificamur, quando hinc aliqua commemoratio fieret aperta eum contentione coerceri. ^{† Aliās Conari.} Denique literarum ipsarum brevis textus hoc indicat. Nam cum egissem gratias, quod me scriptis suis exhilarasset, certum faciendo de sua salute, ac suorum, quos utique si correctos volumus, et corporali salute saluos velle debemus. Mox & bona optavi à Domino retribui, non ad salutem corporis pertinentia, sed ea potius, quæ putabat esse, vel fortè adhuc putat in solo arbitrio voluntatis, & propria potestate posita. Deinde quia literis suis, quibus respondebam, talia quædam in me bona multum, benigneq; laudauerat, etiam ibi petiui ab eo, ut pro me oraret, quò potius à Domino talis fierem, qualem me esse iam crederet, ut eum sic admonerem cōtra quem ^{† Aliās quod.} ille sapiebat. Ipsam quoq; iustitiam quam in me laudandam putauerat, non esse volentis, neque currentis, sed misereantis Dei. Hoc est totum, quod brevis illa epistola mea continet, eaque intentione dicta est, nam ita se habet.

CAPVT XXI.

^{Cap. 27.} *Domino dilectissimo, & desideratissimo fratri Pelagio Augustinus in Domino salutem.*

^{Cap. 28.} **G**RATIAS ago plurimum, quod me literis exhilarare dignatus es, & certū facere de salute vestra. Retribuet tibi Dominus bona, quibus semper sis bonus, & cum illo æterno viuas in æternum, Domine dilectissime, & desideratissime frater. Ego autem et si in me non agnosco præconia de me tua, quæ tuæ benignitatis epistola continet, beneuo-

Pars I.

lo tamen animo erga exiguitatem meam ingratus esse non possum. Simul admonens, ut potius res pro me, quò talis à Domino fiam, qualē me iā esse arbitraris, & alia manu, memor nostri incolumis Domino placeas Domine dilectissime, & desideratissime frater.

In ipsa quoque subscriptione quod posui, ^{Cap. 29.} vt Domino placeat, magis hoc esse significavi in eius gratia, quam in sola hominis voluntate, quādo id nec hortatus sum, nec præcepi, nec docui, sed optavi. Quemadmodum vero si hortarer, aut præciperem, vel docerē pertinere hoc & ad liberū arbitrium demonstrarem, nec tamen Dei gratiæ derogarem: ita quia optavi, Dei quidem commendavi gratiam, non tamen arbitrium voluntatis extinxi. Vt quid ergo in hoc iudicio protulit hanc epistolam? secundum quam, si ab initio sapuisset, nullo modo fortassis, licet à bonis fratribus, sed tamen peruersitate dispositionum ^{† Aliās disputatio-num.} eius offensis, ad Episcopale iudicium vocaretur. Porro autem sicut ego rationem de hac mea epistola reddidi, ita de suis, si esset necesse, redderent ^a quorum allegant dicētes, vel quid putauerint, vel quid ignorauerint, vel qua ratione scripserint. Proinde Pelagius de quorumlibet Sancto-^a rum amicitia, se iactauerit, quorumlibet de suis laudibus literas legerit, quælibet purgationis suæ gesta protulerit, nisi ea, quæ contra Dei gratiam, qua vocamur, & iustificamur, posuisse in literis suis idoneorum testium fide probatur, confessus anathematizauerit, ac deinde ^{† Aliās demum.} contra ipsa hæc ipsa scripserit, & disputauerit, nequaquam his, quibus pleni-
us notus est, videbitur esse correctus.

CAPVT XIX.

*Falsò gloriatur Pelagius ipsius dogma, posse non peccari per humanum laborem suis-
se approbatum.*

IAM enim, quæ post hoc iudicium con-^{Cap. 30.} quita sunt, quæ hanc suspensionem magis augeant, non tacebo. Peruenit in manus nostras nonnulla epistola, quæ ipsius Pelagij diceretur scribentis ad amicum suum quædam presbyterum, qui eum literis (sicut eadem epistola continet) benigne admonuerat, ne per eius occasionem aliquis à corpore Ecclesiæ separaretur. Ibi inter cætera, quæ inferre longum est, nec opus est, ait Pelagius. Quatuordecim Episcoporum sententia nostra definitio comprobata est, qua diximus, posse hominem sine peccato esse, & Dei mādāta facile custodire, si velit. Quæ sententia (inquit) contradictionis hos confusione perfudit, & omnem in malum conspirantem societatem ab inuicem separauit. Siue ergo istam epistolam verè scripserit, siue sub eius

T nomine

nomine à quocunque conficta sit, quis non videat quemadmodum hic error, & de iudicio; ubi conuictus atque damnatus est tanquam de victoria gloriatur? Sic enim posuit hæc verba, quemadmodum leguntur in libro eius, qui capitulorum vocatur, nō quemadmodum obiecta sunt in iudicio, vel etiam responsione repetita. Nam & illi, qui obiecerunt, nescio qua iniuria † minus posuerunt verbum, de quo non parua est controuersia. Posuerunt enim eum dixisse, posse hominem, si velit esse sine peccato; de facilitate nihil est dubium. † Deinde ipse respondens ait, posse quidem hominem esse sine peccato, & Dei mandata custodire si velit, diximus, neque ipse dixit, facile custodire, sed tantummodo custodire. Ita alio loco inter illa de quibus Hilarius me consuluit, atque rescripsi, sic obiectum est; posse hominem esse sine peccato, si velit. Ad quod ipse ita respondit, posse quidem hominem sine peccato esse dictum est superius. Neque hic ergo vel eis, qui obiecerunt, vel ab ipso qui respondit, additum est, facile.

Superius etiam in narratione S. Ioannis Episcopi, ita commemoratum est. Illis, inquit, instantibus, & dicentibus, quia hæreticus est, dicit enim, quoniam potest homo, si voluerit, esse sine peccato, & de hoc interrogantibus nobis eum, respondit. Non dixi, quoniam recepit natura hominis, ut impecabilis sit; sed dixi, quoniam qui voluerit propria salute laborare, & agonizare, ut non peccet, & ambulet in præceptis Dei, habere eum hanc possibilitatem à Deo. Tūc quibusdam susurrantibus, & dicentibus, quod sine Dei gratia, dicente Pelagio, posse † hoc perfici, a culpam, inquit, superintuli, quia & Apola Verbum obscurum est, nam

† Aliàs
Posses.

verbum, inquit, ad Ioannem referendum esse, & discursus Augustini indicat, & ex Dialogo Pauli Orosij comprobatur. Quid autem significauerit, dicens, Culpam superintuli, non intelligitur, & forte legendum. Culpam inquit, & superintuli & sic consonant, quæ infra dicit Augustinus.

stolus Paulus multum laborans, sed non secundum suam virtutem, sed secundum gratiam Dei dixit, amplius omnibus illis laboravi, nō ego autem, sed gratia Dei mecum; & cætera, quæ iam cōmemoravi. Quid sibi ergo vult, quod in hac Epistola ita gloriari ausi sunt, ut non solum possibilitatem non peccandi, sed etiam facultatem, sicut in libro capitulorum eiusdem Pelagij positum est, iudicantibus quatuordecim Episcopis, se persuasisse iactarent, cum toties eadem edicta gestis, atque repetita, nusquam hoc habere inueniantur? Quomodo enim etiam ipsi defensioni, & responsioni Pelagij non est hoc verbum contrarium, cum & Episcopus Ioannes sic eum apud se respondisse † dixerit, † & cum vellet intelligi, posse non peccare, qui voluerit pro salute sua la-

† Aliàs
Disserit.
† Aliàs
Vt eum.

borare, & agonizare, & ipse iam † gestis a- † Aliàs
gens, seq; defendens proprio labore, & Dei in-
gratia dixerit, hominem esse posse sine pec-
cato? Quomodo ergo facile fiat, si laboratur
ut fiat? Puto enim, omnem sensum homi-
num nobiscum agnoscere, quod ubi labor
est, facilitas non est. Et tamen in † Epistola † Forte de-
carnalis ventositatis, & elationis volat, & tendit par-
gestorum tarditate procurata, celeritate
præcedens, in manus hominum præuolat,
ut quatuordecim Episcopis Orientalibus
placuisse dicatur, non solum posse esse homi-
nem sine peccato, & Dei mandata custodi-
re, nec nominato Deo iuuante, sed tantum,
si velit, ut videlicet tacita, pro † qua vehe- † Aliàs
mentissimè pugnabatur diuina gratia, restet, de-
ut in sola epistola legatur infelix, & se ipsam
decipiens, velut viatrix humana superbia.
Quasi non hoc se dixerit culpasse Ioannes
Episcopus, & velut gigantes montes ad-
uersus supereminentiam gratiæ cœlestis stratos
† tribus diuinorum testimoniorum, tan- † Aliàs
quam fulminum, ictibus deiecisse. Struētos.

At verò cum illo etiam cæteri Episcopi iudices, vel mente, vel ipsis auribus ferrent Pelagium dicentem, *Posse quidem hominem sine peccato esse, & Dei mandata custodire, si velit, diximus.* Nisi cōtinuo, sequeretur; *Hanc enim possibilitatem Deus illi dedit.* Quod nesciebant illi eum dicere de natura, non de illa, quam in Apostolica prædicatione nouerant, gratia. Ac deinde coniungeret. Non autem diximus, quod inueniatur aliquis ab infantia usque ad senectam, qui nunquam peccauerit, sed quoniam à peccatis conuersus proprio labore, & Dei gratia possit esse sine peccato. Quod etiam sua sententia declararunt dicentes eum rectè respondisse, hominem cum adiutorio Dei, & gratia posse esse sine peccato. Quid aliud metuentes, nisi ne hoc negando, non possibilitati hominis, sed ipsi Dei gratiæ facere videretur iniuriam. Nec tamen definitum est, quando fiat homo sine peccato, quod fieri posse adiuuante Dei gratia iudicatum est. Nō est, inquam, definitum utrum in hac carne concupiscentiæ aduersus spiritum fuerit, vel sit, vel futurus sit aliquis iam ratione vtens, & voluntatis arbitrio, siue in ista frequentia hominum, siue in solitudine monachorum, cui non sit iam necessarium non propter alios, sed etiam propter se ipsum dicere in oratione; *Dimitte nobis debita nostra.* An verò tunc perficiatur hoc donum, quando similes ei erimus, quando videbimus eum sicuti est: quando dicetur, non à pugnantibus, *Video aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis meæ,* sed à triumphantibus, *Vbi mors victoria tua? Vbi est mors aculeus tuus?* Quod non inter catholicos, & hæreticos, sed inter catholicos ipsos fortasse pacifice requirendum est.

Quo-

Quomodo igitur credi potest, Pelagium
(si tamen hæc epistola eius est) & Dei gra-
tiam, quæ neque natura est cum libero arbi-
trio, neque legis scientia, neque tantum re-
missio peccatorum, sed ea, quæ in singulis
nostris est actibus necessaria, veraciter fuisse
confessum, & veraciter anathematizasse,
* Alias
contra. quisquis contraria * ista sentiret, quando in
epistola sua, & facilitatem posuit non pec-
candi, de qua nulla in hoc iudicio quæstio
fuit, quasi iudicibus, etiam de hoc verbo pla-
* Alias
Posuerit. cuerit, & gratiam Dei non posuit, * quam
confitendo, & addendo pœnam Ecclesiasti-
cæ damnationis euasit?

C A P V T XX.

Redarguitur, & conuincitur Pelagius, quod errores
Cælestij sic anathematizauerit.

Cap. 32. **E**ST & aliud, quod filere non debeo, in
chartula defensionis suæ, quam mihi per
* Alias
Vestram. quendam charum nostrum * Hypponen-
sem eiuem, Orientalem autem diaconum
misit, fecit aliquid, quod aliter se habeat, quæ
gestis Episcopaliibus continetur, quod au-
tem habet gesta longè melius est, ac firmitus,
& omnino enodatus pro Catholica verita-
te contra illius hæresis pestem. Nam cum
eandem chartulam legerem, priusquam ad
nos gesta venissent, nesciebam ea ipsa verba
* Alias
Sibi. posuisse, quibus cum ibi * adesset, usus est in
iudicio, pauca enim, & non multum aliter se
habent, de quibus non nimis curo.

Cap. 33. Molestè autem ferebam, quod aliquarum
sententiarum Cælestij, quas cum gestis ana-
thematizasse perspicuum est, seruasse sibi
defensionem potest videri. Nam earum quæ-
dam sua negauit esse, dicens tantummodo,
pro eis non se debere satisfactionem, anathe-
matizare autem in eadem chartula voluit,
* Alias
Quid. quæ ista sunt. *Adam mortalem esse factum, qui si
ne peccaret, siue non peccaret, esset mortiturus, quod
peccatum Adæ solum ipsum nocuerit, & non genus
humanum, quod lex sic mittat ad regnum Cælorum,
quemadmodum & Euangelium, quod infantes nup-
per nati in illo statu sint, in quo fuit Adam ante præ-
uocationem, quod neque per mortem, vel præua-
cationem Adæ omne genus humanum moriatur,
neque per resurrectionem Christi omne genus huma-
num resurgat. Infantes, etiam si non baptizentur,
habere vitam æternam. Diuites baptizatos, nisi o-
mnibus abrenunciauerint, si qui à boni videtur face-
re, non illis reputari, neque habere illos regnum
Cælorum.* Ad ista quippe in chartula illa ita
respondit. Hæc omnia secundum ipsorum
testimonium à me dicta non sunt, nec pro eis
debeo satisfactionem. In gestis autem ad ea-
dem ipsa ita loquutus est: secundum ipsorum à
me dicta non sunt, pro quibus ego satisfacere
non debeo, sed tamen ad satisfactionem

Pars I.

sanctæ Synodi anathematizo eos, qui sic te-
nent, aut aliquando tenuerunt.

Cur ergo non ita & in illa chartula scri-
ptum est? non multum, ut opinor, atramen-
ti, nec literarum, nec moræ ne ipsi * chartu-
læ, si ita fieret, impenderetur. Sed quis non
* Alias
Ipsius. credat, id fuisse procuratum, ut tanquam pro
gestorum illorum breuiatione ista charta vs-
quequaque discurreret, ubi non putaretur,
non * esse ablatam quamlibet earum senten-
tiarum defendendi licentiam, quod ei tan-
tummodo obiectæ, nec ei * approbatæ fuis-
sent, non tamen anathematizata, atque da-
mnata?

Postea etiam de libro Cælestij capitula
sibi obiecta in eadem chartula multa con-
gessit, neque his interuallis, quæ continent
gesta, duas responsiones, quibus eadem in
capitula anathematizauit, sed vnam simul
omnibus subdidit. Quod studio breuitatis
factum putarem, nisi plurimum ad id, quod
nos mouet, interesse perspicerem, ita enim
clausit. Iterum dico, quoniam ista & secun-
dum eorum testimonium non sunt mea, pro
quibus, ut dixi, satisfactionem non debeo,
quæ autem mea esse confessus sum, hæc re-
ctè me dicere affirmo, quæ autem dixi mea
non esse, secundum iudicium sanctæ Eccle-
siæ reprobò, anathema dicens omni contra-
uenienti sanctæ, & catholicæ Ecclesiæ do-
ctrinis, similiter & his qui falsa fingentes, no-
bis calumniam commouerunt. Hunc vlti-
mum versum non habent gesta, sed nihil ad
rem, de qua solliciti esse debemus. Sint enim
prorsus anathema, & hi, qui falsa fingentes
eis calumniam commouerunt.

Sed cum primum legi, quæ ante dixi, mea
non esse, secundum iudicium sanctæ Eccle-
siæ reprobò, nesciens, quoniam hic tacitum
est, & gesta non legeram, nihil aliud existi-
maui, quam eum fuisse pollicitum, hoc se de
his sensurum capitulis, quod Ecclesia non
iam iudicasset, sed quandoque iudicaret, &
ea se reprobaturum, quæ illa non iam repro-
basset, sed quandoque reprobareret, ut * huc
* Alias
pertineret etiam, quæ adiungit, anathema se
dicente omni contravenienti, vel contra-
dicenti sanctæ Catholice Ecclesiæ doctri-
nis. Veruntamen ut gesta testantur, tam de
his Ecclesiasticum iudicium ab Episcopis
quatuordecim factum erat, secundum quod
iudicium se dixit, ista omnia reprobare, &
anathema dicere his, qui talia sentiendo, cō-
tra iudicium veniunt, quod iam factum fuis-
se gesta indicant. Iam enim dixerant iudice-
ces, quid ad hæc, quæ lecta sunt capitula di-
cit præfens Pelagius monachus. Hæc enim
reprobat sancta Synodus, & sancta Dei Ca-
tholica Ecclesia.

Sed hoc, qui nesciunt, & istam chartam
legunt, aliquid illorum licite posse defendi,
T 2 tanquam